

چشم هارا باید شست
جور دیگر باید نگاه کرد

گزارش ۴۰ سالگی کانون
دانشجویان زرتشتی

دو گفتگو برای آشنایی با
طرح بهبود کیفیت آموزشی

آتشکده آذر گشسب

کیفیت آموزشی

دکتر فرزانه گشتاسب

انسان برای زندگی در جامعه و انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر نیازمند «آموزش» است و به دلیل همین نیاز است که «نهادهای آموزشی» شکل گرفته است. ساختهای انسان کوچک‌ترین ساختار اجتماعی یعنی خانواره را به وجود آورد. تردیدی نیست که نهاد خانواره هنوز هم مهم ترین و مؤثرترین نهاد آموزشی یک جامعه است، اما باز شدن بی‌دریبی و سریع دریچه‌های داشن و آگاهی بر روی ذهن پرسشگران انسان خردمند، نهادهای آموزشی روزبه‌روز به سوی گسترش و پویایی حرکت کرد.

مفهوم دیگری که همیشه در کار آموزش و در پیوند با آن مطرح بوده، «بروش» است. اگر آموزش به معنی یادگیری انش و شناخت هستی برای بهده بدن از یک زندگی پر از انش و شناخت هستی برای بهده درونی انسان بر پایه اخلاق و ارزش‌های شایسته اجتماعی انسنت. به این ترتیب نتیجه‌های فعالیت‌های درست آموزشی در جامعه‌ای دان و متولن و تیجه‌های فعالیت‌های پرورشی، در رفتار و گفتار مردم یک جامعه و شیوه‌ی بهره‌برداری آنان از دانش نهایان می‌شود.

این جمله‌ی هرودوت، مورخ یونانی، را همه‌ی ما شنیده‌ایم که «ایرانیان به فرزندان خود می‌آموختند که راست بشینند، راست سخن بگویند و راست تیر اندازند». این جمله، یک نمونه از اصولی است که آموزش و پرورش ایران استان بر پایه‌ی آن نهاده شده و شکل گرفته است. پرورش کودکان در پرتو آموزه‌هایی چون «استی»، «خردمندی» و «ایکیگری»، «منز» در بیان مردان و زنان سالگردی زرتشتی به جای مانده است.

در تاریخ پاصلر زرتشتیان، نخستین بار تلاش‌های فرهنگی مانکجی‌لیمچی‌های ریا، بزرگمرد پرجسته‌ی زرتشتی، پایه‌های آموزش مدرن و پیشوار در جامعه‌ی زرتشتی نهاده شد. جامعه‌ی زرتشتی که در آن زمان، کمر راستش زیر بار سنجین چزیه خم شده بود، با تلاش‌های مانکجی بار دیگر قامت افراشت و با کمک این مردم فدایار قدم در راه آموزتن و آموزش آگاهی نهاد.

مانکجی در سال ۱۷۴۵ خورشیدی، ۳۳ کودک و نوجوان زرتشتی را از کرمان و یزد به بستانی شبانه‌روزی در تهران آورد که آن خود ببناد نهاده بود؛ و پس از آن در یزد و کرمان مدرسه ساخته، مکتب‌خانه‌ی این بوستان کرمان از آن جمله است. نتیجه‌ی این تووش‌ها این بود که سوینچ سال پس از مرگ مانکجی، در سال ۱۳۴۴ خورشیدی، از ۸۱۸ نفر زرتشتی ساکن تهران، ۵۱۹ نفر باساد و تنها ۳۹۹ نفر بی‌سجاد بودند.

تلاش زرتشتیان پارسی، با همت ایرانیان با غیرتی همچون ارباب گیخسر و شاهزاده امامه یافت و در مدارسی که ساخته شد، گروهی از فرهنگیان، کشور خالم مذیسته، زرتشتی مانند با خالم بهزادیان، میرزا سوعل له راپس و بروز آمیختی به کار آموزش و پرورش کردند. امروز در ایران پیش از پنجاه مدرسه وجود دارد که نسبت به تعداد زرتشتیان و با توجه به سال تأسیس آنها می‌توان به نقص زرتشتیان در گسترش آموزش و پرورش نوین پی بر.

با توجه به این آگاهی‌ها، تصویرش دشوار نیست که زرتشتیان اگر با همان سرعتی که ۱۴۰ سال پیش مانکجی راه آموزش را هموار کرد، در این راه پیش می‌رفتند؛ می‌توانستند چه دستاوردهای بزرگ و ارزشمندی برای امروز و آینده بیندازند؛ اما این تصور اکنون چقدر به واقعیت نزدیک است؟

در ددل پراکنده دانش آموزان دیرستان‌های زرتشتی که خواهان بیشتر شدن کیفیت آموزشی مدارس خود هستند و کاهش آشکار قابلی این دانش آموزان در مهیا شد و رتبه های بالای کنکور سراسری تا حدی به ما هشدار می‌دهد که باید بیشتر به «آموزش» مدارس زرتشتی توجه کیم. از سوی دیگر فارغ‌التحصیلی که انجیزه‌ای برای ماندن در ایران و پیشرفت و پیشبرد داشت در این سزده‌مین ندارنده به ما یادآوری می‌کند که درباره «پرورش» کودکان و نوجوانان زرتشتی نیز باید جدی تر بیندیشیم. مناسفانه تاکنون تحقیقی علمی برای شناخت و اسیب شناسی و ضعیت آموزشی مدارس زرتشتی انجام نشده است و به نظر می‌رسد پژوهش در زمینه‌ی اهداف، اصول و برنامه‌های آموزشی و پرورشی این مدارس، نخستین اقدام برای حل اساسی مشکلات است.

قدم بعدی تلوین برنامه‌ای کلان، هلقمند و مبتنی بر اصول دقیق است که به پاری متخصصین امور آموزشی و پرورشی امکان بینزیر خواهد شد. آشکار است که اجرای این برنامه به پوچه‌های مشخص و جدی نیازمند است. گفتار خود را با پیشنهادی به انجمن زرتشتیان تهران و دیگر انجمن‌هایی که سرپرستی مرآکز آموزشی دیگری را بر عهده دارند به پایان می‌برم. اگر بتوان مبلغی را به عنوان سرمایه اختصاص داد به طوری که مود حاصل از آن بتواند پشتونهای هزینه‌های افزایش کیفیت آموزشی و پرورشی مدارس باشد مسئولان با کمک متخصصان می‌توانند برنامه‌ای بلندمدت را برای بهبود کیفیت مدارس به اجرا بگذارند؛ و چه سرمایه‌ای بهتر از حق اعیانی مدارس که برای چنین هدف مهمی در خود مدارس هزینه شود.

چند خط خبر

■ کوشک و رجاوند در تابستان امسال نیز همچون سال گذشته میزبان گروه زیادی از زرتشتیان بود و برنامه های گوناگونی در روزهای آیدینه در این محل برگزار می شده برنامه های شادی که همراه با برنامه های فرهنگی همچون مسابقات نقاشی و نمایشگاه عکس و نشست پرسش و پاسخ برگزار شد. در این میان شاید برگزاری جشن شهریورگان مهمترین برنامه ای تابستان کوشک بوده جشنی که از سوی انجمن موبیدان تهران به عنوان روز پدر انتخاب شده است و از زرتشتیان خواسته شده تا دیدگاه های خود را در این باره اعلام نمایند. گاهنبارخوانی، سخنرانی از برنامه های این جشن بود. جشن شهریورگان به غیر از کوشک و رجاوند در اصفهان، شیراز، قاسم آباد و اهرستان نیز برگزار گردید. در قاسم آباد این جشن همراه با سخنرانی های دینی، اجتماعی و پژوهشی همراه بود. گاهنبارخوانی و شاهنامه خوانی برنامه های اهرستانی ها بود در اصفهان، زرتشتیان این شهر در مجتمع فرهنگی ورزشی خسروی گرد آمدند و در شیراز گاهنبارخوانی، سخنرانی، اجرای گاتها و مسابقه برای نونهالان قسمت های مختلف جشن شهریورگان بود.

■ ارش بزداهی، شهریار اورمزدی و سینا ستودیان، سه دانش آموز راهنمایی رستم آبادیان بودند که در آزمون استعدادهای درخشان استان تهران بذرگفته شدند.

■ شادروان شیرین مدارایی از کهن سال تبریز زرتشتیان ایرانی در سن ۱۰۷ سالگی و در نخستین روز شهریور ماه درگذشت.

■ شادروان ماه خورشید بهمردی (پارینه) از قدیمی ترین آموزگاران و روزش ایران و نخستین سپورست ورزشکاران دختر ایران در صحنه های بین المللی در سن ۹۰ سالگی و در روز اول شهریور درگذشت.

■ انتخابات گردنش نهم انجمن زرتشتیان خرمشاه با حضور ۹۲ نفر از ساکنان این محله در ششمین روز شهریور برگزار شد و در نتیجه این انتخابات، ارشدیشیر نابکی، خدامراد نابکی، ایرج داربوشی، رستم ایزدیان و سرور پلنگی خرمشاهی به عنوان همومنان اصلی انجمن انتخاب شدند.

- پژوهشکار زرتشتی نیز به مناسبت روز پژوهش کرد هد
آمدند این گرد همایی در روز آدینه ۶ شهریور ماه و در تالار ایرج تهران برگزار گردید سخنرانی های با موضوع پژوهشکاری و اجتماعی از برنامه های این نشست بود.
- حلوه ۳۴۰ دانش آموز مدارس زرتشتی تهران، روز آدینه ۶ شهریور ماه در مارکار تهرانپارس گرد هم آمدند تا در یک نیکی که توسط انجمن زرتشتیان تهران برگزار می شد شرکت نمایند.
- پسین آدینه ۶ شهریور ماه یک دوره مسابقات دوستانه فوتیال گل کوچک به همت باشگاه جان باخته کامران گنجی در خانه دولت کرج برگزار شد. مسابقاتی که با حضور ۴ تیم بزرگسالان و دو تیم نوجوان پیشگیری شد.
- حلوه ۵۰ نفر از زرتشتیان بیزدی به همت انجمن یانش و رمان انتره رو ز آدینه ۶ شهریور ماه پیک نیکی را در روستای هد بالا برگزار نمودند.
- دوازدهمین همایش همازبوریم الله آبادی ها با حضور گسترشده زرتشتیان الله آبادی از شهرهای مختلف ایران در آتشکده این روستا روز آدینه ۶ شهریور ماه برگزار شد. در این همایش گرانی اقدامات انسانیت و آنقدر این همایش بسیار نسبت بسیار بود.

هر سه صحن بر بردی مسابقه های ریاضی و فریضی اموزده

آقایان شاهرخ باستانی و دکتر اسفندیار اختیاری سخنرانی نمودند. گاهنبرخوانی، اجرای موسیقی های شاد و سنتی و سخنرانی آزو باستانی دانش آموز کلاس دوم دبستان به همراه اهدای جوایز به دانش آموزان، دانشجویان، ورزشکاران زوج های جوان دیگر برنامه های این همایش بود.

■ حلوه ۷۰ عدد از زرتشیان ایران در نهمین کنگره جهانی زرتشیان که در روزهای ۷ تا ۱۰ دی ماه در دهی برگزار خواهد شد شرکت می کنند.

■ هوشمنگ یزدانی بازیکن ۲۰ ساله و خوش آئیه تیم پولاد کسویه یزد در روزهای ۲۳ تا ۲۹ امرداد ماه، تیم امید یزد را در مسابقات منطقه ۴ کشوری همراهی نمود.

■ آینین سالگرد درگذشتگان حادثه کوشک و رجاوند گیلان روز ۸ شهریور ماه در شهرهای کرمان و کرج برگزار شد.

■ کارگزاری بیمه پیمان کشاورزی، بافروش بیش از ۱ میلیارد و ۳۰۰ میلیونی توانست جز ۱۰ کارگزار برتر بیمه عمر در ایران قرار گیرد. وی با کسب این موقوفیت توانست هموند انجمن بین المللی فروشنده کان بیمه عمر آمریکا شود.

■ به همت انجمن موبیدان تهران نخستین کارگاه آموزگاران دینی سراسر کشور، روزهای ۲۶ و ۲۷ شهریور ماه با حضور ۴۰ آموزگار دینی مقطع دبیرستانی در پردیس دانش مارکار برگزار شد. این کلاسها به منظور آموزش نحوه صحیح تدریس کتاب دینی اول دبیرستان برگزار شد.

جان باختگان، اشا، راستی، سه رویداد مهم ورزشی

امانه‌مین دوره پیگاراهی
ورزشی جام اشا به
میزبانی باشگاه اردشیر
همتی کرمان روزهای
۲۶ تا ۳۹ امرداد ماه و
۳۰۰ با حضور حدود ۹ رشته
ورزشکار در قالب ۹ رشته
ورزشی برگزار شد
مانی تیم بسکتبال پولاد کسنونیه یزد و
ورتیم فوتبالی از زاهدان از مهمترین اتفاقات
مسابقات بود.

امین دوره مسابقات جام اشا نیز در رشته
بسکتبال، تنیس روی میز و شطرنج
۲۶ های شهريور ماه در باشگاه
پیست خرماده پیگیری شد. قهرمانی دوباره
مان و باشگاه جوانان زرتشتی استان یزد در
بسکتبال و استقبال مناسب از رشته
تیم نوجوانان اتفاقات مهم این بازی ها بود.

مقاله هاییشان را ارسال نموده بودند و با حضور مجری به صورت میزگرد برگزار شد. امسال نیز در کنار همایش مانتره نمایشگاه کتاب، نمایشگاه ادبی و نمایشگاه هنری نیز ارشد و برنامه های جنبی متفاوتی از موسیقی فالی مرشد صادقی توسط همندان کانون جویان رزشنی تدارک دیده شده بود. ویداهای قابل توجه ماتره شانزدهم فوان به عدم استقبال شرکت کنندگان ای و استقبال پرشور شرکت کنندگان ای اشاره نمود.

چند خط خبر

رامتین یزدان پناه و امید پای سروی در استان استعدادهای درخشان استان یزد رفته شدند. این دو نفر مقطع راهنمایی را در سه مشاهیر اعظم بزرگ پایان رساندند.

مهندسه هومن ساگشتاسنی اولین دانشجوی متین ایرانی است که برای تحصیل در مقطع ارتوانتس با دریافت پذیرش دانشگاه هنگ کنگ از سوی انجمن زرتشتیان هنگ کنگ بخوبی شود. گفتنی است نفر دیگر نیز تواند این امکان استفاده نمایند.

روزهای ۲۰ مرداد تا سوم شهریور ماه طبقه بن پرج آزادی تهران میزبان نقاشی های بن بیژنی هنرمند رترشی بود.

حدود یک ماه قبل از آغاز سال جدید تحصیلی روز سوم شهریور ماه ننسی با حضور نماینده رزتختیان، مدیر فعلی و پیشین دیرستان زیبهرام و همومندان انجمن اولیا و مربیان این سه تشکیل شد. در این نشست راهکارهایی ارتقای کیفیت آموزشی پیشنهاد شد که از آنها می توان به اعلام وضعیت آموزشی به نیت توجیه آنها، استفاده از فرم های ارزشیابی خزانی های گوناگون اشاره نمود.

آدريان بزرگ

شسته‌های هیات امنای
دریان بزرگ ملت است
که به صورت هفتگی و
در آریان بزرگ برگزار
می‌شود به دنبال برگزاری این نشستها آقای
مهمون ذهنی به عنوان مدیر داخلی این مجموعه
نتخاب شده است، پس از سر و سامان دادن به
مجموعه که بخشی از انجام گرفته است، قرار
ست ساختمانهای اشپزخانه و سالن و سرویس
هدادشتی تعمیرشوند. همچین مهندس خسروی
بیش نویس تحقیقی را راهنموده که نتیجه‌ی
آن طرح معماری این مجموعه خواهد بود.

کمیته بازسازی پیرسبز

نمایی از پیرینه بازسازی کارخانه
کارخانه بازسازی پیرینه

چند خط خبر

- نخستین دانش آموخته دکترای هوشناسی کشاورزی رترشته است. دکتر بهرام بختیاری در اردیبهشت ماه ۸۸ با فاع از رساله خود توانست به عنوان نخستین ایرانی، دکترای کشاورزی کشاورزی راریافت نماید.
- انجمن اولیا و مربیان بستان گیو با استفاده از بودجه زارت کشور به دانش اموزان زرتشتی این مدرسه بن کتاب هدایت نمود.
- سومین دوره مسابقات اوستاخوانی کرمانی ها بنامگانه ۴۰ و انشاد حافظه کوشک رجوانون گیلان در سه رده و با حضور ۳۱ از جوانان و نوجوانان کرمانی برگزار شد.
- حدود ۴۰ نفر از دانش آموزان بستانی راهنمایی یزدی که در مسابقه کتابخوانی انجمن باش و روان مانتره شرکت

- تردد بودند در نخستین روز ماه امرداد به پیک نیکی که در پیر
فریشت برگزار شد رفتند.
- دومین نشست نهادها و انجمنهای استان تهران به
بیزیجاتی انجمن زرشکیان تهران اول امرداد ماه برگزار شد. نقد
بین نامه استفاده از تالارهای انجمن تهران و تقسیم برگزاری
خشش ها و مراسم در بین انجمنها در این نشست مطرح شد.
- حدود ۳۰ تن از دانش آموزان سوم تا پنجم دیستان در
وز اینده دوم امرداد ماه به پریدیس دانش مارکار آمدند و در
یک نیک هلفتمدی که توسط گروهی از جوانان زرشکی
رنامه ریزی شده بود، شرکت نمودند. ساخت و بلاگ برناهه
صلی این پیک نیک بود که با بخش‌های متنوع دیگری
دیگر گردید.

گروهی از کوهنوردان زرتشتی به مناسبت جشن مردادگان به قله کلون بستک به بلندای ۴۱۵۰ متر صعود کردند. این گروه همچنین به منظور گرامیداشت یاد جان اختنگان رزتشتی و زنده یاد پریز کیومرث در زمان برگزاری جام جان باختنگان به چکادهای شانه کوه و تخت سلیمان به بلندای ۴۴۵۰ و ۴۵۶۹ متر صعود کردند. دیگر صعودین گروه تاج سومین قله بلند ایران یعنی سبلان با ارتفاع ۴۸۱۱ متر بود که به مناسبت جشن شهریورگان صورت گرفت. همچنین روزهای ۱۲ و ۱۳ شهریور ماه چکادهای سن بران به

مندانی ۴۱۵ متر و گل گل به بلندای ۴۰۰ متر به ياد ۴
نمیز کرمانی در گذشته توسط همین گروه فتح شد. این گروه
را، اخیرین صعود تاستان خود به همراه گروهی از زرتشیان
سپاهیان، به قله ۴۶۵ متری هزار کرمان صعود نمودند. این
صعود بست نیامگانه ها، باشگاه، کمار، برگزار شد.

□ انتخابات گردش ۱۹ اجمن زرتشیان کرمان در روز دوم مرداد ماه با شرکت ۳۷۷ نفر برگزار شد و در نهایت هوشنگ وذری، کوش آذرگشاسبی، سیروس نیکبخش، کیخسرو همراهی، کورش غبی، شهرالله شهریاری و سلطنت آبادی به عنوان اعضای اصلی انتخاب شدند. گفتنی است انتخابات اخیر این گردش نیز روز ۲۴ مرداد ماه برگزار شد و در نتیجه قاء سیوس، نیکبخش، به عناء، فیتش، انتخاب شد، بانه

سلطنت ابادی نایب رئیس، اقای هوشنگ نوذری خزانه دار و
آتو شهلا شهریاری به عنوان دیرین‌ترین انتخاب شدند.
مراسم هزوور و قدیم یا جشن زایش اشوزر شت بر اساس
قویوم قدیم در روز سوم مرداد ماه در برج از روستاهای بید
نمچون زن آیا به عجفر آباد و الله آباد با برگزاری این شباباش
گزارشد.

□ زرتیشیان قاسم آباد جشن امدادگان را با حضور بابریقی سویین امداد ماه جشن گرفتند. سخنرانی فریبا مازگانی و نوادرز ماوندی از دیگر برنامه های این جشن بود. زرتیشیان

کیم کالیفرنیا نیز امردادگان را همراه با گرامیداشت مود
هرام شهزادی و بانو ایران دخت انسویروانی برگزار نمودند.
بازرسان اینجنیور زرشکیان نفت و تولیع مقیم تهران پسین
ا مرداد ماه انتخاب شدند. درین انتخابات که با حضور ۶۰

هر در حانه نرس بر کزار سد، بهمام مبار که و رسنم کاووسی
۴ عنوان بازرسان اصلی انتخاب شدند.

کلاس آموزش کامپیووتر بزرگسالان از پسین یکشنبه ۴
مرداد ماه با حضور ۱۲ تن از پدرها و مادرها در پردهی داشن
اکار آغاز شد.

نماینده ایرانیان رترنشتی به درخواست انجمن موبدان
هران از سازمان سنجش آموزش کشور خواست تا از بخش
یشتربانیم در کتابهای جدید دینی در هیچ آزمونی سوال
طرح نشود.

سپاسگزاری نماینده ایرانیان زرتشتی از روزنامه اطلاعات

دکتر اسفندیار اختیاری نماینده ایرانیان زرتشتی به دنبال استفاده روزنامه اطلاعات از واژه امرداد به جای مرداد، نامه‌ی تشرک آمیزی را برای آقای دعایی مدیرمسئول این روزنامه با ساقبه ایران ارسال نموده است و از تلاش‌های آن موسسه برای نگهبانی از فرهنگ و زبان پارسی سپاسگزاری نموده است:

متن کامل این نامه به شرح زیر است:

با درود فراوان

از شما که یک چهره فرهنگی و مدیری با ساقبه‌ی باشید و تمامی دست اندکاران موسسه نام آشنا اطلاعات که به شایستگی نگهبان بخشی از فرهنگ و زبان پارسی بوده، قدردانی می‌نمایم.

و اپسین حرکت شوق برانگیز فرهنگی آن موسسه محترم، جایگزینی درست و اژه "امداد" به جای "مرداد" در نوشته‌ها بوده که سبب جاشیتی زندگی و جاودانگی بهجای مرگ و نیستی شده است.

امید است این قدم بزرگ که بدور از تمام مسائل حاشیه‌ای برداشته شده است، مورد توجه کلیه اصحاب رسانه قرار گرفته تا بتوان این پایداری و بی مرگی را در تمام متنها یافته.

با سپاس

دکتر اسفندیار اختیاری - نماینده ایرانیان زرتشتی
رونوشت: مدیر مسئول کلیه روزنامه‌های کثیر الانتشار ایران

سخنواری‌های نماینده ایرانیان زرتشتی

دکتر اسفندیار اختیاری در ماه‌های امرداد، شهریور، مهر و نیمه نخست آبان ماه در برنامه‌های بسیاری که در جامعه زرتشتیان ایران برگزار شد، شرکت کرد و سخنواری نمود، آینین گشايش جام جان باختگان، جشنواره فرهنگی هنری پیرنارکی، مراسم پیمان جام اشاه، سمینار ضرورت کار با کودک، همایش مانتره نشست هماهنگی آموزگاران دینی استان یزد، آینین گشايش جام راستی، همایش آسیب شناسی، پویایی و تکه‌داری سنته، جشن مهرگان کوشک و رجاوند، جشن نعروتی مودان اردشیر بهی و رامین شهزادی، نخستین کنگره جوانان برگزیده و همایش نهادهای زرتشتی تهران از جمله برنامه‌هایی بود که با حضور دکتر اسفندیار اختیاری همراه بود. وی همچنین به عنوان یکی از پشتیبانان طرح بهبود کیفیت آموزشی، در نشستهای این کمیته شرکت نمود و در نخست با اولیا مربیان دسته‌هایی چمشید جم و گیو حضور داشت و سخنواری نمود. گفتني است در طول این چند ماه نشستهای کمیته بازسازی پرسیز در دفتر نماینده ایرانیان زرتشتی برگزار شد و دکتر اختیاری چند بار شخصاً از این زیارتگاه مقدس زرتشتیان بازدید نمود تا در جریان فعالیت‌های انجام شده قرار گیرد.

نماینده ایرانیان زرتشتی در قامت نماینده ملت ایران

در طول چند ماه گذشته گفتگوهای زیادی با دکتر اسفندیار اختیاری از سوی روزنامه‌های خبرگزاری ها و برنامه‌های رادیو و تلویزیون انجام شد. برخی از این گفتگوهای در زمینه‌ی نماینده ایرانیان زرتشتی به آنها ب توجه به مسئولیت نماینده ایرانیان زرتشتی به عنوان فرنشیون کمیته پژوهش و فناوری صورت گرفت. گفتگو در مورد وضعیت آموزش و پرورش کشور به ویژه وضعیت اشتغال آموزگاران، قانون حذف کنکور و طرح حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان مهتمرين مباحثي بود که از سوی دکتر اسفندیار اختیاری در این مدت ارائه شد. وی همچنین در سخنواری اش که روز پنجم آبان ماه در دانشگاه گیلان صورت گرفت با اشاره به مباحث بالا تاکید کرد که در حال حاضر نیز عالمکنکور حذف شده است و دانش آموزان برای قبولی در دانشگاه کنکور نمی‌دهند بلکه رقابت بر سر رشته‌های مناسب دانشگاهی است.

پیشکش فرهنگی

دکتر اسفندیار اختیاری

یکی از اصولی که مدیران و مسئولین جامعه می‌بایست رعایت نماینده، اصل پاسخگویی است. پاسخگویی به عزیزانی که با حضور آنها اعتبار بخشی آغاز می‌گردد. بر اساس این اصل و در این مسیر نیز پارس نامه به عرصه اطلاع‌رسانی اختصاصی جامعه خوشنام و پر افتخار زرتشتیان گام نهاد. نوشتی‌ای که توسط گروهی از جوانان و با تجربگان به رشتہ تحریر در آمده و هر از گاهی میهمان خانه‌ها است.

این مجموعه فرهنگی، بر اساس نیاز و پیشنهاد عزیزان دلسرور تضمیم گرفته شد که دارای مجوز دائمی نشر بعنوان یک ماهنامه خبری، پژوهشی و تحلیلی ویژه زرتشتیان گردید تا زمینه‌ای جدید با نگاهی تازه فراز روی قلم به دستان باشد، که این مهم انجام گرفت.

بارها تعهد خود را جهت چاپ و ارسال این بسته فرهنگی به زرتشتیان اعلام کرده و بر آن استوارم. ولی عضو آن نویسنده‌ی باشد را پیشکش نمایم.

گزارشی از سفر نماینده ایرانیان زرتشتی به اهواز

طرف تمام زرتشتیان اهواز به عنوان یادبود و تقدیر از خدمات دکتر اختیاری برای جامعه‌ی زرتشتی به وی اهداد.

سپس نوبت به نماینده ایرانیان زرتشتی رسید تا پس از تبریک و شاباش جشن آبانگان، از اهمیت آب در فرهنگ ایرانی و دین زرتشتی بگوید.

از دیگر برنامه‌های اجرا شده اجرای نیایش پیمان دین و تفسیری از یسن ۳۰ و ۳۱ اهوند گات بود که عملکرد داد.

در ادامه نیز از سوی فرنشیون جدید سازمان جوانان، تقدیری از همکاری و زحماتی که هموندان دوره پیشین پرسش و پاسخ از دکتر اسفندیار اختیاری بیان بخش این جشن شنیدند.

بر شمردن مهمترین کارهای انجام اهواز و سازمان نماینده‌ی اش، راستی را مهمترین راهبرد مدیریت خود بیان کرد.

در ادامه نیز از دل خود، شاه و رهبر ایزد، سالن اجتماعات پذیرشگاه و ... را جای داده است انجام شد. در این مرحله جلسه‌ی مشترکی با هموندان سازمان و اشناشندن با مشکلات خاص منطقه ادامه دهنده سفر نماینده ایرانیان زرتشتی به اهواز بود.

سپس بازدید از مجموعه‌ی انجمن زرتشتیان اهواز، مجموعه ای که در دل خود، شاه و رهبر ایزد، سالن اجتماعات پذیرشگاه و ... را جای داده است انجام شد. در این مرحله جلسه‌ی مشترکی با هموندان سازمان و اشناشندن بازدید از مجموعه‌ی انجمن زرتشتیان اهواز بود. در این مسیر پذیرشگاه و ... را جای داده است انجام شد. در این مرحله، نجوح چگونگی برگزاری شایسته کلاس‌های دینی، با راهکاری همچون ایجاد کمیته دینی، چگونگی راهکاری همچون ایجاد کمیته دینی، چگونگی پاسخ به پرسش‌های دینی، با راهکاری همچون ایجاد ارتباط با انجمن مودان پاسخ داد، وی همچنین در مورد نجوح حذف کنکور و راه‌های افزایش کیفیت آموزشی نکاتی را مطرح نمود.

نماینده ایرانیان زرتشتی به تمام پرسش‌های باشندگان پاسخ داد و پس از صرف شام در کنار زرتشتیان اهواز، در ساعت ۱۱ شب با درقه آنها به تهران بازگشت.

نشست با انجمن زرتشتیان کرمان

نداریم جامعه را فدای امیال شخصی کنیم، من نیز اجازه ندارم احساسی تضمیم بگیرم و زرتشتیان را فدای قهرمان پروری خود کنم. دکتر اختیاری با اشاره به اتفاقات گوتانگوی که از یک سال و نیم قبل تا حال پیش آمده است تاکید کرد آنچه که مهم است جامعه است و غیر از آن خیانت به آنهاست که به ما اطمینان کرده اند و رای داده اند.

سپس آقای نیک بخش ریاست انجمن زرتشتیان کرمان را با تشرک از حضور نماینده ایرانیان زرتشتی در استراتژی "راستی" را به عنوان بهترین راهبرد نام برده و علاوه بر آن عدم دخالت در کار انجمنها را از اصول در رابطه با مواردی از قبیل موقوفات شاه هرمز، شادروان همتی و آتشکده قناعتستان پرداخت.

در دادمه و بعد از بحث و بررسی در رابطه با هر کدام از موارد، تصمیماتی اتخاذ گردید و مقرر گردید از کمال‌های خود پیگیری های لازم انجام گیرد.

پس از اتمام جلسه و با همراهی انجام شده از تندیس ساخته شده شادروان کیخسرو شاهرخ و مکان مستقر شده تندیس در نظر نگرفته و سعی در قهرمان کردن خود نداشتند و در انتها جان خود را در این راه گذاشتند.

نماینده ایرانیان زرتشتی افزود، چنانچه مانند مارس مربوط به نصب تندیس و پرده برداری آن انجام گیرد.

دکتر اختیاری در نامه‌ای از کانون دانشجویان زرتشتی خواست:
برنامه‌ای مدون برای رسیدن به المپیک زرتشتیان

نماینده ایرانیان زرتشتی با ارسال نامه‌ای به دبیر کانون دانشجویان زرتشتی ضمن قدردانی از تلاش‌های کانون دانشجویان زرتشتی در برگزاری بزرگترین رویداد ورزشی و اجتماعی زرتشتیان، از کانونی‌ها خواسته تابا کمک انجمنها و نهادهای زرتشتی، برنامه‌ای مدون برای تبدیل جام جان باختگان به میکنیک زرتشتیان ارائه دهنده:

متن کامل این نامه که رونوشت آن برای همه انجمنها باختگان به میکنیک زرتشتیان ارائه دهنده:

جناب اقامی رادمان خورشیدیان زرتشتی ریاست محترم کانون دانشجویان زرتشتی با درود فراوان در ابتدای جا به این مطلب بخوانید:

در ابتدای جا به این مطلب بخوانید:

و ملاوم کانونی‌ها در سالیان گذشته که با تمام فراز و نشیب‌های اجتماعی، بیست و نه دوره جام جان باختگان را به یاد و نام بزرگمردان ایران زمین و با حداقل امکانات برگزار کرده اند، تشرک و قدردانی نمایم.

بنابراین نظر تمام کسانی که چه از نزدیک و چه از راه دور دستی بر آتش دارند، این هماآورد، یکی از بزرگترین همایش‌های ورزشی و اجتماعی زرتشتیان در سطح کشور و حتی جهان می‌باشد که با زحمات جوانان هوشیار و با استعداد این مرز و بوم تشکیل شده های زیادی انجام شده است.

نکته قابل تأمل در این است که چرا با تمام تلاش‌های آنچه که آرزوی تمام ایرانیان زرتشتی است رخ نمی‌دهد؟ چرا شاهد یک المپیک با تمام مفاهمیم آن نیستیم؟ آیا جایگاه ورزش ما با این ساقبه طولانی، نباید بلندتر و الاتر از این باشد؟ آیا در یک کلام، شان و منزلت ما این است؟

این پرسش‌ها سال‌ها است که بر ذهن ما می‌نشیند و حتی با داشتن جواب‌ها و راهکارهای معقول و معمول، که همتوی پر از دوره دیگر مانده‌ایم، را سپری کرده و به امید دوره دیگر مانده‌ایم. اجازه بدهید به عنوان فردی که چند سالی مسئولیت کانون را بر عهده داشته و از نزدیک برگزاری این هماآورد ورزشی بوده ام به این موضوع اعتراف کنم، که بهتر شدن این برنامه فقط به دست کانون نمی‌باشد.

انجام چنین کاری را می‌توان به دو نیاز نرم افزاری و سخت افزاری، با دیدگاه کلان تقسیم بندی کرد که تمام تلاش‌های کانون اعم از دعوت داوران رسمی گرفته تا همراهی چه انجام مسابقات مختلف می‌تواند در دسته بندی نرم افزاری آن قرار گیرد ولی تبود زین مناسب فوتیال، سکتیال، جایگاه تماشچیان و یا خوابگاه مناسب را از نگاه سخت افزاری باید پیگیری کرد که شاید کمتر از دست کانون جوانان دیندار و دین یاور، بر می‌آید که با تلاش هایی، حتی با آسفالت زمینهای ورزشی نیز که در این مقوله می‌گنجد، پیگیری شده است.

با توجه به در پیش بودن سی امین دوره این جام که نشان از سه دهه بزرگداشت عزیزانی است که جان خود را در راه ایران اهورایی فدا کرده‌اند، به نظر می‌رسد انجام برنامه‌ی ریزی تنها راهکاری است که می‌تواند باعث جهش کیفیتی جام جان باختگان باشد.

در این راه بررسی کلیه انتقادها، ایده‌ها و طراحی راهکارهای جدید و همراهی و هم قدمی تامی انجمن‌ها که در این مدت نیز همیار کانون بوده است می‌تواند شایسته است با طرح موضوعات مختلف در این زمینه و در تمام سطوح، از درون سازمانی و داخل شورای ورزشی کانون گرفته تا مباحثی که در حیطه کارگروه ورزشی یا همایش انجمن‌ها بوده، با مشخص نمودن راه‌ها و بیان این راه، تفکیک مسئولیت و انتظارات اجتماعی، سعی در حذف ضعف‌ها و تقویت قوت‌ها شده تا شاهد برگزاری پرشکوه بیش از پیش این مراسم در سال آینده باشیم.

امید است با مدیریت شما جوانان و همزاوری آنسنای تمام ارگان‌ها و نهادهای زرتشتی آغازگر راهی باشید که بر اساس یک برنامه زمان بندی شده مدون به برگزاری المپیک زرتشتیان ختم شود.

دو گفتگو برای آشنایی با طرح بجهود کیفیت آموزشی

رامین شهرت

خود همراه خواهد بود و این امری کاملاً عادی است. این در حالی است که موضوع سطح دانش آموزان زرتشتی، طرح را با هیچ مشکلی روپرور نمی کند. این برنامه برای دانش آموزان زرتشتی پایه ریزی شده است و تیم مجری این طرح سعی دارد تا تمام موارد احتمالی و مسائل موجود را در نظر بگیرد تا بهترین شکل ممکن به اهداف خود برسد.

با توجه به اینکه شرکت در این طرح را داوطلبانه اعلام کرده اید، راهکار شما برای استقبال قابل قبول دانش آموزان چیست؟

اگر برنامه توییجه و اعلان عمومی مخصوصاً به والدین به خوبی صورت بگیرد، شکی نیست که از این طرح استقبال زیادی خواهد شد. همه ی پدر و مادرها سعی دارند تا موقوفیت فرزندان خود را بینند و اگر بدانند که این برنامه اهداف آنان را به واقعیت تبدیل خواهد کرد شکی نیست که استقبال زیادی از این طرح خواهد شد.

آیا والدین هم در این سیستم نقشی دارند؟
چه برنامه ای برای معرفی این طرح و شناساندن اهداف آن به خانواده ها دارید؟
بله. واضح است که در سنین ابتدایی والدین نقش اساسی دارند و ما برای معرفی این طرح و شناساندن اهداف آن به خانواده ها برنامه ریزی کرده ایم.

یکی از کارهای شما آموزش مربیان است، افراد واحد شرایط را چگونه بر می گزینید و چه برنامه ای برای آموزش این افراد دارید؟
به طور کلی، جوانان دانشجو که علاقه مند به تدریس در دوره ای ابتدایی باشند می توانند به راحتی آموزش های لازم را دیده و به بeterین شکل ممکن کلاس را اداره نمایند. بد لیل این که این آموزش ها همگی داشتگویان در حال تحصیل را در مدارس علامه حلی (تیزهوشان) تبدیل بهترین دیبران این مدارس کرده است. اما در گام اول مازا افراد جوان ولی با تجربه ای تدریس، استقبال بیشتری خواهیم کرد تا سال اول اجرای این برنامه با موفقیت پیشتری همراه باشد.

در حال حاضر از ۴ دبیر برتر مدارس تیزهوشان در دوره ای راهنمایی (دیبران فیزیک) مدرسه ای راهنمایی علامه حلی «۱» (تهران) دعوت شده است تا در مراحل اولیه ای اجرای این طرح با ما همکاری داشته باشند.

شما با اجرای این طرح در پی رسیدن به چه نتیجه ای هستید؟

همان طور که از اسم این طرح پیداست، ما در پی رسیدن به سطح آموزشی بالاتری در مدارس زرتشتیان کمک کنیم که با موفقیت بیشتری وارد جامعه شوند.

هدف ما در یک کلام، سوشیانت بودن به چم سودمند و سودران بودن برای جامعه ای زرتشتیان است. بله این هدفی بسیار بزرگ است که گام اول آن آموزش صحیح به بچه های زرتشتی رو به رشد می باشد. امید است در آینده ای نزدیک، این طرح در کلیه ای مقاطع اجرا شود و چه بسا مدارس سراسر کشور شوند.

۱. لازم به ذکر است، در مدارس تیزهوشان در مقاطع راهنمایی، علوم تجربی به ۳ بخش فیزیک، شیمی و زیست شناسی تقسیم می شوند که هر کدام دیگر مختص خود را خواهد داشت.

۲. طرح «روز فیزیک» به عنوان طرح برتر مدارس تیزهوشان سراسر کشور در همان سال برگزیده شد.

۵. سال های ۱۳۸۴-۱۳۸۶: دینی مقطع پیش دانشگاهی دیبران فیروزی

۶. سال ۱۳۸۴ تا کنون: طراح تست های دینی اقلیت های منتبه در کانون فرهنگی آموزش (قلمچی)

۷. سال ۱۳۸۴ تا کنون: عضواصلی گروه فیزیک مدرسه ای راهنمایی علامه حلی «۱» تهران

۸. سال ۱۳۸۴ تا کنون: مسئول امتحانات و مسئول طرح

۹. سال ۱۳۸۵ تا کنون: مسئول پروژه های دانش آموزی مدارس استعدادهای درخشان

۱۰. سال ۱۳۸۵ تا کنون: مشاوره ای طرح های علمی- پژوهشی مدرسه ای علامه حلی تهران

۱۱. سال ۱۳۸۵-۱۳۸۶: طراح و دیر اجرایی طرح «روز فیزیک» در مدرسه راهنمایی علامه حلی زندیان

۱۲. سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸: دبیر نمونه ای مدارس استعدادهای درخشان کل کشور در مقاطع راهنمایی

۱۳. سال ۱۳۸۸: مسئول کل جشنواره ها و کارسوس های مدرسه ای راهنمایی علامه حلی «۱» تهران

۱۴. به نظر شما ارتقای کیفیت آموزشی چه؟

هدف ما در یک کلام، سوشیانت بودن به چم سودمند و سودران بودن برای جامعه ای زرتشتیان است. بله این هدفی بسیار بزرگ است که گام اول آن آموزش صحیح به بچه های زرتشتی رو به رشد می باشد. امید است در آینده ای نزدیک، این طرح در کلیه ای مقاطع اجرا شود و چه بسا مدارس سراسر کشور شوند.

۱۵. به طور کلی کیفیت آموزشی را می توان بر حسب گروه اثر بخشی آن به چند دسته تقسیم نمود:

۱. برنامه های مربوط به دانش آموزان: وسایل آموزشی، امکانات موجود

۲. برنامه های مربوط به والدین: همراهی و نیاز اداره ای کلاس، استفاده از شیوه های نوین آموزشی و

۳. برنامه های مربوط به ادبیات کارشناسی و زندگانی ادبیات ایرانی

۴. برنامه های مربوط به مدرس: انتخاب دیبران مناسب ارائه ای امکانات لازم، سیاست گزاری های آموزشی و

۵. با توجه به این دسته بندی، منظور از ارتقای کیفیت آموزشی، ارتقای برنامه های مربوط به موارد بالا است که به طور کلی باعث رشد و شکوفایی استعدادهای دانش آموزان می شود.

شما ۶ کلاس برای بالا بردن کیفیت آموزشی پیشنهاد داده اید هر کدام را توضیح می دهید؟ در هر یک از این کلاس ها چه هدفی و ادبیاتی می کنید؟

متأسفانه اشتباه برداشت شده است! ما ۶ بسته ای آموزشی در نظر گرفته ایم که همه ی آن ها در یک کلاس آموزشی برای ۲۵ نفر در هر کلاس در نظر گرفته شده است. این عبسته به طور کلی برای کشف و رشد استعدادهای دانش آموزان نیز بالا بردن سطح خلاقیت آن ها می باشد.

با توجه به اینکه سطح دانش آموزان در مدارس زرتشتی متفاوت است فکر نمی کنید اجرای طرح با مشکل روپرور شود؟

۱. سال ۱۳۸۳ تا کنون: دبیر فیزیک مدرسه ای راهنمایی علامه حلی «۱» تهران (سازمان ملی پژوهش استعدادهای درخشان، تیزهوشان)

۲. سال ۱۳۸۳: دبیر ریاضیک برگزاری پژوهشی مدرسه ای راهنمایی علامه حلی «۱»

۳. سال ۱۳۸۳ تا کنون: دبیر دینی مقطع پیش دانشگاهی (کلاس های خصوصی و نیمه خصوصی)

۴. سال ۱۳۸۳: تألیف کتاب تست دینی اقلیت ها

کیفیت نه چنان مطلوب آموزش در مدارس یکی از مشکلاتی است که سال گذشته و امسال مباحثت زیادی در مورد آن انجام شد و بالاخره شاهد شکل گیری کمیته بهبود کیفیت آموزشی بودیم. کمیته ای که بپرسی های گوناگون انجام شده طرحی را تهیه کرد و بعد از جلساتی با دستگاههای حمشید جم و گیو، انجمن تهران و انجمنهای اولیا و مردمیان این دو مدرسه، از اوخر آبان ماه شاهد اجرایی شدن این طرح خواهیم بود.

برای آشنایی بیشتر با این طرح به گفتگو با کامبیز فروزان فرنیشن این کمیته و عضو انجمن اولیا و مردمیان دیستان جم نشستیم و در ادامه نیز به پای سخنران ارلان زندیان، از داشتگویان و دیبران موفق زرتشتی می شینیم تا از کم و کیف این طرح کیفی بیش از پیش آگاه شویم.

آقای فروزان پیش از آنکه بحث اصلی را آغاز کنیم به نظر شما دلیل های کمی استقبال همکیشان از مدارس زرتشتی چیست؟

در ابتدا کیفیت ناکافی در مقایسه با غیر انتفاعی ها و در درجه دوم امکانات آموزشی ناکافی و مرتبه سوم بعد مسافت.

به جز کم شدن تعداد دانش آموزان مشکلات دیگر مدارس زرتشتی چیست؟

یکی از مشکلات ما در مدارس زرتشتی این است که ما معلم های خوبی داریم ولی این آموزگاران از الگوی آموزش و پرورش پیروی می کنند که این وضع باید تغییر کند و الگوی بهتری جایگزین شود.

از چگونگی شکل گیری کمیته بهبود کیفیت آموزشی بگویید؟

جلساتی توسط انجمن موبان به نام هم اندیشه برگزار شد که در آن متخصصین، همومنان انجمن اولیا و مردمیان، خود دانش آموزان و دکتر اختیاری شرکت می کردند. این جلسات که برای بپرسی بهبود کیفیت آموزش در مدارس تشکیل شد، منجر به تشکیل یک کمیته با اتفاق فکر شد که من به همراه آقای افسن نمیرانیان و ارلان زندیان و خانم ها فرزانه گشتابس و فریبا برخوردار در آن عضو بودیم.

ما در این گروه با استفاده از نیروهای متخصص بعد از تشکیل ۷ جلسه و کار مطالعاتی روی طرح های گوناگون به راهکار نهایی رسیدیم و بودجه لازم رانیز برآورده کردیم.

درباره کلیات این طرح و اهداف آن برای ما توضیح دهید؟

ما با دو معیار تاثیرگذار بودن و قابلیت اجرا، اهداف این طرح را برگزیدیم که عبارتند از:

۱. ایجاد خلاقیت، نوآوری و علاقه در دانش آموزان

۲. آموزش کار گروهی

۳. تاکید بر پژوهش استعدادها افزایش اعتماد به نفس دانش آموزان

۴. آموزش سخنرانی و برنامه های مرتبط

۵. عکلاس های آموزشی برای آموزگاران

۷. مسابقات علمی

و برای رسیدن به این اهداف کلاس های زیر را پیشنهاد دادیم:

۱. بازی با ریاضی - ریاضی در بازی

۲. الگوریتم سازی گروهی

۳. کامپیوزیک

۴. جاوا (بحث های اجتماعی تاریخی)

۵. کتاب آسمانی (آموزش دین دیره، آموزش زبان دری، آموزش مبانی اوتا و کاتاخوانی، آموزش

چه زو ایستاده چه مانده به بای
بدیدی به چشم سر اختر گرای
زشب نیز دیدی که چندی گذشت
سپهر از بر خاک بر جنبد گذشت

هرتسفلد (۱۴۸-۱۸۷۹ میلادی) رساله‌ای محققانه (رساله تخت خسرو) در ویژگی تخت تاقدیس نگاشته و آن را ساعتی بزرگ دانسته و آن را شیوه نقش جام نقره ساسانی معروف به کلیمو (Klimowa) میداند و آورده است که این تخت، سایبان مانند محركی داشته که در آن سیارات هفتگانه و دوازده برج و اشکال مختلف ماه را نقش کرده و آلتی در آن قرار داده بودند که در زمانهای تعیین شده باشش بارش باران داشته و صدای رعد و برق نیز از آن شنیده میشده است و چنانکه در تاریخ ثبت است آتشکده و به ویژه این تخت زیبا و هنری در سال ۶۴۳ میلادی و اوخر سلطنت خسرو پرویز توسط هرقل اول (Heraklios) ۵۷۵-۶۴۱ میلادی) امپراطور روم شرقی که برای باز پس گیری صلیب مقدس به ایران شکر کشیده بود ویران شد.

از بنایهای دیگر این مجموعه کاخ خسرو است این کاخ در سوی غربی آتشکده واقع شده که در زمان ایلخانیان هجری (۱۲۰-۱۲۷۰ میلادی)، قرن سیدهم برابر با قرن هفتم فرزند هلاکوخان واز نوادگان چنگیز (بر روی آن کاخی برای اقامتگاه تابستانی و ایام شکار ساخته می شود. همینک ویرانهای آن با سبک عمارتی ایلخانی قبل مشاهده است (مشابهت معماري آن با در مهر نوش یزد که آتشکده ای زمان ایلخانیست جالب توجه است) این مکان را مغولان ستوريق می گفتند گويا پس از مرگ آیا خان کاخ شکار رو به ویرانی می نهد و در اوخر دوره ایلخانی در اطراف دروازه شهرکی با بنایهای چون بازار، مسجد، حمام، کارگاههای صنعتی (کاشی سازی و کوزه گری) شکل می گيرد که تا زمان صفویه این شهرک مسکونی بوده ولی پس از آن خالی از سکنه می شود گفتنی است در گذشته برای حفاظت آثار این مجموعه، آن را به حضرت سليمان نسبت دادند که تا امروز نیز به تخت سليمان معروف است.

نکته در خور توجه و اندیشه نوشتene ابودلف مسخر بن مهلل جهانگرد شاعر و دانشمند عرب در اواسط قرن دهم میلادی (چهارم هجری) است (به ویژه در مورد روشن بودن آتش آن تا قرن چهارم هجری) که با بازدید از آتشکده آذرگشتب چنین نگاشته: « به دور شهر شیز حصاری کشیده شده است در وسط شهر دریاچه ای قرار دارد که انسان به عمق آن نمی رسد اگر خاک آنجا را با آن خیس کنیم فوراً به سنگ فراوانش شکوهمندی گذشته را یادآور است. این ایوان، ایوان غریبی نام دارد و شبیه ایوان مداریان ساخته شده اما در ابعادی کوچکتر که جایگاه تخت پر آوازه تاقدیس بوده است. مسعودی در کتاب التنبیه می نویسد: «امروز در شیز آثار عجیبی از اینیه و نقوش گوتانگون هست که کرات سماوی و ماه و ستارگان و عوالم بر و بحر و اراضی مسکون و نباتات و حیوانات و سایر عجایب را نشان میدهد».

کریستن سن دانمارکی (۱۴۵-۱۷۵ میلادی) تخت تاقدیس را از بزرگترین نفایس خسرو پرویز دانسته است و آن را تختی دانسته که به شکل تاق بوده است. تعالی آن را چینن وصف کرده: «این سرپری بوده از عاج و ساج که صفات و نزد های آن از سیم و زر بود آن را با چوب سیاه آبنوس زر کوب فرش کرده بودند آسمانه (سقف) این تخت از زر و لاجورد بود و صور فلکی و کواکب و برج سماوی و هفت آقیم و صور پادشاهان و هیئت های انان را در مجالس بزم و ایام رزم و هنگام شکار بر آن نقش کرده بودند و در آن آلتی بود برای تیزیں ساعات روز، چهار قالی از دیای زیافت هست مرصع به مردازید و یاقوت در آن تخت گسترش شده بود که هر یک تناسب با یکی از فصول سال داشت.

فردوسي بزرگ در شرح تخت تاقدیس آن را سرپری

شیپیگان همان گز شیپیگان است».

با اهمیت ترین بنایها در تخت سليمان به دوره ساسانی

تعلق دارد و در متون ساسانی نیز از این آتشکده به

فراوانی یاد شده است و در این شکی نیست که

آتشکده آذرگشتب همین مکان فعلی است هرچند

گفته شده که محل این آتش در اصل در گزک بوده

که به عربی به شیز مشهور است (شیز احتمالا همان

آبادی لیلان امروزی در نزدیکی شهر میانداب است)

و با همین نام خسرو انشویرون (۵۳۱-۵۷۹ میلادی)

آن را به اینجا که قبلاً آتشکده ای داشته اورده

است (گزک، گزک، گنجبه، به پهلوی و شیز به عربی، گنج

شیپیگان همان گز شیپیگان است).

درین شارستان کرد چندان درنگ

که آتشکده گشت با بوی و رنگ

در بندesh آمده که چون کیخسرو به ویران کردن

بتکده کنار دریاچه چچست (ارومیه) رفت آذرگشتب

بر یال اسب او قرار گرفت چنانکه تیرگیها را زدود و

پرتوی چنان درخششنه پدید آورد که بتکده را روشن

ساخت و چون کیخسرو این بتکده را ویران ساخت

آذرگشتب را بر کوه استوند که نزدیک آن بود برهنهاد.

بررسیهای تاریخی، ساختمان کنونی را به

زمان پیروز اول ساسانی (۴۵۹-۴۸۴ میلادی) نسبت

تصویری زیبا بر سنگ حجاری شده است.

چنانکه میدانیم آتشکده در جایی بنا میشده که به پاس افريش اهورایی، چهار آخشیج در کنار هم حضور داشته باشند که اين آذرگشتب سه آخشیج آن را داراست. دریاچه زیبای آن در جنوب آتشکده قرار دارد با طول ۱۲۰ متر و عرض ۸۰ متر و عمق حدود ۶۵ متر که جوشان بوده و با وجودیکه دبی آن ۸۰ متر برائیه است سطح آب آن یکسان می ماند گفته می شود که حتی با تخلیه چهار روزه آب دریاچه با پمپ های قوی و حتی با مسدود خروجی های آب آن تنوانته اند در سطح آب آن تغیری ایجاد نموده اند این دارای املاح زیادی است و رسوب های آن به دریاچه دارای املاح زیادی است و رسوب های آن به دریاچه را در سالهای متعدد تشكیل داده است.

برای این آتشکده تا زمانه ایلخانیان شمرده است

در سوی شمالی آن یک چهارتاقی مانند وجود داشته که جایگاه آتش سپند شاهی بوده و اکنون دیواره ها و جایگاه آن وجود دارد

در سمت راست آن اتاق بیشتر گاه قرار دارد که در آن

آتش را وقتی نیاز نبود در معرض دید باشد حفظ

میکند

قابل دستیابی و سکونتی آن به یادگار مانده است.

برای کاوش در دهانه از آنجایی که پایین رفتن از آن

به دلیل متصاعد شدن گاز گوگرد ممکن نبود هیئت حفاری آلمانی گروهی از مدунچیان شهر بوخوم را

حفاری اضافه نموده اند در اثر فروریختن قسمتی از لبه دهانه و پیدا ماندن تلی ۲۵ متری در کف بستر و سنگی شدن آن، هرچند تولن حفر شد ولی کنند کف

میسر نشد اما با مطالعه رسوبات آن تنها این نتیجه بدست آمد که آب این دهانه به یکبارگی خشک نشده و کف دارای اشیایی از زمان قدس این مکان است که

قابل دستیابی و بهره برداری نیست.

براساس پژوهش هیئت آلمانی بر روی صفحه تخت

سلیمان یک دهکده کوچک مسکونی از دوره پادشاهی هخامنشی تشخیص داده شد و اینکه آیا آتشکده در اصل به این محوطه مسکونی تعلق داشته قابل

تشخیص نیست زیرا آتشکده ساسانی در همان محل تاسیس شده است.

طبق تحقیقات رووفل ناومان آلمانی (بین سالهای ۱۶۰-۱۷۰) وجود یک محوطه از دوره پادشاهی (شکانی) هنوز به اثبات نرسیده اما بقایای سفالهای منفردی موجود است که باید متعلق به این دوره باشد این سفال ها را مرگز در یک لایه معین قرار نگرفته اند ولی این سفال های منفرد در بقایای ساختمانی دوره ساسانی موجود بودند که احتمال داده می شود همراه با مصالح ساختمانی به آثار راه یافته باشند.

با اهمیت ترین بنایها در تخت سليمان به دوره ساسانی

تعلق دارد و در متون ساسانی نیز از این آتشکده به

فراوانی یاد شده است و در این شکی نیست که

آتشکده آذرگشتب همین مکان فعلی است هرچند

گفته شده که محل این آتش در اصل در گزک بوده

که به عربی به شیز مشهور است (شیز احتمالا همان

آبادی لیلان امروزی در نزدیکی شهر میانداب است)

و با همین نام خسرو انشویرون (۵۳۱-۵۷۹ میلادی)

آن را به اینجا که قبلاً آتشکده ای داشته اورده

است (گزک، گزک، گنجبه، به پهلوی و شیز به عربی، گنج

شیپیگان همان گز شیپیگان است).

درین شارستان کرد چندان درنگ

که آتشکده گشت با بوی و رنگ

در بندesh آمده که چون کیخسرو به ویران کردن

بتکده کنار دریاچه چچست (ارومیه) رفت آذرگشتب

بر یال اسب او قرار گرفت چنانکه تیرگیها را زدود و

پرتوی چنان درخششنه پدید آورد که بتکده را روشن

ساخت و چون کیخسرو این بتکده را ویران ساخت

آذرگشتب را بر کوه استوند که نزدیک آن بود برهنهاد.

بررسیهای تاریخی، ساختمان کنونی را به

زمان پیروز اول ساسانی (۴۵۹-۴۸۴ میلادی) نسبت

آتشکده آذرگشتب

مهرداد قدردان

می دهد. هرچند شواهدی

در دست است که نشان

می دهد منطقه زندان

سلیمان (سه کیلومتری

تخت سليمان) در شروع

هزاره نخست پیش از میلاد

یک محوطه مسکونی

بوده و سفال های بست

آمد از حفريات آنچه

قابل تاریخ گذاری است این ناحیه را جزء قلمرو مانایی

ها معرفی می کند (۶۶۰-۶۳۰ پیش از میلاد)

زندان سليمان مکان مقسی است که اینکه تپه بلند

قله مانندی را تشکیل می دهد با دهانه ای تو خالی به

قطر ۷۰ متر و عمق ۱۰۰ متر که در قرن هشتم پیش از

از این شاهی و ارتشیان مکان

که بنا بر نوشته روبلف ناومان آلمانی « این آتش

موقعیت ارتشیان را حفظ می کرد و به عنوان نماد

وحدت کشور از احترام والای برخوردار بوده است. »

آتشکده آذرگشتب به همراه دو آتشکده آذرگنبد

(آذرخروه) و آذربزین مهر سه آتشکده مهم و اساسی

دوران ساسانی را تشکیل می داده اند. این آتشکده

آتش شاهی و ارتشیان را در خود فروزان داشته است

که بنا بر نوشته روبلف ناومان آلمانی « این آتش

از تیسفون پیاده با پیشکش به دیدارش می شافتند

که از این میان پیاده رفتن خسرو پرویز (۵۹۰-۶۲۸) پادشاه توامند و خوش ذوق ساسانی نمود

بیشتری یافته است.

نام آذرگشتب را آن روی بر آن نهادند که بنا بر

اساطیر ایرانی شاه کیخسرو به هنگام گشودن بهمن

دز روزه نگام با تیرگی شبانه که دیوان با جادوی پدید

آورده بودند روبلف شد بنگاه آتشی بر یال اسب او فرود

آمد و همه جا را روش نمود شاه کیخسرو پس از

پیروزی و گشودن بهمن ده متری دز به پاس این یاوری

آهورا داد آتش ایجاد کرد و برش از آن جایگاه را در شوند فرود

آن بر یال اسب به نام آتش اسب نام نهاد

آن آتش اسب نام داشت و آن را در شانه ای از آذرگشتب نامیدند.

فردوسي بزرگ در شاهنامه در این باره فرموده است:

وزان پس یکی روشنی بردمید

شد آن تیرگی سر به سرناپدید

جهان شد به کردار تابنده ماه

به نام جهاندار و از فرشاه

برآمد یکی باد با آفرین

هوائیست خندان و روی زمین

گشادش دز آن شاه آزادگان

ابا پیر گودرز گشادگان

یکی شهر دید اندر آن دز فرخ

پر از باغ و ایوان و میدان و کاخ

بدان جای کان روش نمی شد پدید

بفرمود خسرو بدان جایگاه

یکی گنبدی تا به ابر سیاه

درازا و پهنهای او ده کمند

به گرد اندرش طاقهای بلند

زیرون چونیم از تگ تازی اسپ

برآورد و بنهاد آذرگشتب

نشستن دگاندش موبدان

ستاره شناسان و هم بخدا

بخش آگهی های

۹۱۳۷۲۴۲۵۵۱

گزارشی از جشن ۴۰ سالگی کانون دانشجویان زرتشتی

عکس از کانون دانشجویان زرتشتی

دوره در جایگاه حاضر شدند و پیشکشی را دریافت نمودند.

در میزگرد دوم موبید پدرام سروش پور هماهنگ کننده نخستین دوره های مانتره با یک سلامتی هماهنگ کننده چند دوره متولی جام و دیپارادوی ۲۰ و هرمز خسروی دیپر کانون، دیپر اردوی ۳۱ و هماهنگ کننده جام ۲۷ حضور داشتند.

موبید سروش پور در این میزگرد از سختی های سالها ی اغازین مانتره گفت با یک سلامتی از سالهایی که جام جان باختگان در رسم باغ برگزار می شد و بعد به مارکار منتقل شد و مشکلات فراوان آنسالهای هرمز خسروی نیز از به روز بودن کانونی ها و نوآوری های فراوان این نهاد سخن راند.

اجرای گروه کر با حضور هموندان سالهای دور و نزدیک این گروه موسیقی کانون دانشجویان زرتشتی یکی دیگر از بخشها برگزار می شد. درین ترتیب آقای گودرز مانندی خوانده شد.

و بدین ترتیب در پایان حدود ۸ تن از هموندان کانون، در جایگاه حاضر شدند و پازل ایستادهای سرو بلند ۴۰ ساله را تکمیل کردند.

در ادامه این افراد در پایین جایگاه ایستادند و دیگر هموندان کانون نیز در کنار آنها قرار گرفتند به نوعی که در گردآور تالار مارکار حلقه ای بزرگ از کانونی ها شکل گرفت، حلقه ای که همصدای یکدیگر سرو ای ایران را خواندند و بدین ترتیب جشن ۴۰ سالگی کانون دانشجویان زرتشتی به پایان رسید.

اما در حاشیه جشن ۴۰ سالگی کانون و در تالار کوچک مارکار تهرانپارس نمایشگاه سرو بلند ۴۰ ساله برگزار شد در این نمایشگاه شما می توانستید به طور خلاصه و مختصراً ۴۰ سال کانون را مرور کنید. دفترهای هیات مدیره در گردش های گوناگون، تصاویر جان باختگان همیشه جاودی راه میهند، مشتعل جام، جام نامه ها، نگاره ها، مانتره سپندنه، عکسهایی به قدمت تاریخ کانون، لباسهای سه برنامه بزرگ جامعه زرتشتی یعنی جام، مانتره و اردو، حتی پروانه های اعتبار فعالیت کانون دانشجویان زرتشتی بخشی از نمایشگاه سرو بلند ۴۰ ساله بود. نمایشگاهی که یادآور ساختی ها و دشواری های فعالیت اجتماعی و شیرینی به ثمر رسیدن آنها بود.

شب گذشته در مارکار سخن گفت، تا شرایط برگزاری این جشن را مهیا نمایند و از باشندگان پرسید: فکر می کنید هزینه ای که دیگر نهادها برای انجام این کار باید پرداخت کنند چه قدر است؟

وی کانون را یکی از تاثیرگذارترین ارگانهای زرتشتی نام برد که از ۸ دوره نمایندگی مجلس، ۵ دوره آن را به اعضا خود اختصاص داده اند و کسانی را پرورش داده اند.

داده است که جان خود را در راه عظمت و سریندی ایران اهورایی گذاشته اند

اجرای گروه موسیقی با حضور مهران کاویانی، بهنام

یزدانی و خانم شهریاری یکی دیگر از قسمتهای برنامه

است. البته در میان برنامه ها، فیلمی که به همت

هموندان کانون دانشجویان زرتشتی تهیه شده است

پخش شد. درین فیلم تاریخچه ای از برنامه های مهم

کانون همچون جام، مانتره و اردو بازگو می شد و

صاحبهای گوناگون در آن وجود داشت.

بدین ترتیب نوبت به میزگرد نخست برنامه رسید که با

حضور سه دیر قدمی کانون یعنی منوچهر سلامتی،

اسفندیار اختیاری و افسین نمیرانیان برگزار شد. در این

میزگرد منوچهر سلامتی که مسئولیت دیبری کانون در

زمان انقلاب را بر عهده داشته است. تاکید کرد که

داخل این نهاد کار سیاسی انجام نمی داده اند. وی

یکی از ویژگی های مهم کانون را تغییر هیات مدیره و

ثابت نبودن اعضای آن دانست.

اسفندیار اختیاری نیز در پاسخ به سوال مجری در مورد

اردوی ۱۲ و ۱۳ گفت. در اردوی ۶۲ دهه که سال بعد

برگزار شده است، خود شرکت کننده بوده و ۷ سال بعد

شامگاه آدینه ۸ آبان ماه ۸۸، در مارکار تهرانپارس، خاطرات زیادی مورود شد، خاطراتی که شکل دهنده پخش بزرگی از فعالیتهای جامعه زرتشتیان ایران است. خاطراتی که ۴۰ سال از آغازشان می گذرد چهل سالی که در آن نهال نوبایی به سرو بلندبایی تبدیل شده است، سروی که همراه با رشد خود، بزرگان بسیاری را پرورش داده است.

در این روز تالار مارکار تهرانپارس میعاد گاه زرتشتیانی بود که نقطه ای مشترک آنها کانون بود. نهادی که نه تنها باز پسیاری از انجمنها را به دوش کشیده است بلکه بیشترین نقش را در انسان سازی و پرورش زرتشتیان موقوف داشته است.

سرایش بندهایی از گاهان اشوزر تشت نخستین پیام آور یکتایی توسط همومندان کانون دانشجویان زرتشتی آغاز گر بر زبانه ها بود همومنانی که در ۱۶ سال گذشته با برگزاری همایش مانتره کلام گاتها را در جامعه زنده نمودند

ارسطو سپهری، بازرس اسبق کانون و دیر اردوی بیست و یکم، مجری برنامه ۴۰ سالگی بود.

دیر اردوی کانون، نخستین سخنران مراسم بود. رادمان خورشیدیان در سخنان کوتاهی از همه سپاسگزاری نمود و از میزانی کانونی ها احساس شademانی کرد.

سپس دکتر رستم خسرویانی در کسوت فرنشین انجمن زرتشتیان تهران پشت تربیتون قرار گرفت تا از فرهاد خادم و کیخسرو کیخسروی یاد کند، کانونی هایی که برای ایران از جان گذشتند.

اما نماینده فعلی زرتشتیان در مجلس، استاد نمونه دانشگاه که در سابقه خود دیری کانون دانشجویان

زرتشتی را نیز دارد سخنران بعدی بود. دکتر اسفندیار

اختیاری در سخنانش کانون را یک مکتبه شیوه ای فکری و راه و روش نانید که ادبیات خاص خودش را دارد. کانون مکتبی است برای جوانانی که الزاماً به سن

چون وقتی می پرسیدیم، می گفتند صبحانه خورده اند و ظهرها هم معمولاً آیگوشت و اش و پلو و خورش می خورند. ماهم ظهر که می شد، روی پله ها می نشستیم و نان و لانا می خوردیم و شکر خدامی گفتیم:

یکروز به مادرم گفت: پدرم کی از هند می آید گفت:

هنوز چند ماهی می شود رفته نمی داشم کی می آید

گفت: کاشکی من هم پدر نداشم تا حائل ظهرهای غذای

خوبی بخوریم و این همه تامرسه مارکار پیاده نمی رفتم

و بازگردم. که مادرم زد زیر گریه گفت برو خدا را شکر کن.

پارس فامه

ماهnamه خبری پژوهشی فرهنگی تحلیلی

شماره هفتم آبان ماه ۱۳۸۸

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: دکتر اسفندیار اختیاری
سردبیر: رشید شهرت

صفحه آر: راضین شهرت

همکاران:

بهرام دمه‌ری، مهرداد قدردان، فرزانه گشتابس، پدرام سروش پور، اینیش تکر، مادلنا تیرمابی، کاپیسورستمی، امید کاچیان، ماریا باستانی، خدادادی، آرش باستانی، رکسانا پیروزمند، رامین اختخارواری، فرشاد کاوانی، مهریان قسول فارسی، رابید قربی کرماتی، جاوید شهرياري فر، فرزاد شهرياري، فر، بروان مادنی، تبا

نمیریان، آینین مادنی، بهروز مادنی، مهداد منوچهری، میدیو مادنی، سیامک چاماسیان، بابک بهزیز، فرزاد ابراهی، بهنام

منوچهری، بهروز خلیلی، فریده نمیریان، نسترن شکر، بهرام بزنی، فردیون نمیریان، شبنم خاوریان، امین شهربه ساسان کلاندو،

پوشش شهرت آشنا سوس پور، اینیش پهرمده، آریس زیدان، رامین باستی، رفیعه ایشانی، پرشنیزه ایشانی، چاهانگیر مادنی،

هرمیونه کاوانی، پرشنیزه ایشانی، بهرامیان فرشته، کامیار منوچهری، خدادادخسرویانی، فریده نمیریان، نسترن شکر، بهرام بزنی، فردیون نمیریان، شبنم خاوریان، امین شهربه ساسان کلاندو،

پست کترونیکی، خلیلی از زنشیان-برساد (www.berasad.com) تا می‌خواهد از زنشیان-برساد است.

آدرس: تهران، مجلس شورای اسلامی، دفتر نمایندگان مجلس، طبقه چهارم، شماره ۴۱۳۰، تلفن: ۰۲۱-۳۹۹۲۵۶۱۷۸، ۰۲۱-۳۳۵۵۶۱۷۸، ۰۲۱-۳۹۹۳۳۹۰، ۰۲۱-۳۹۸۵۳۲؛ پیام نگار: ۰۹۳۶۲۲۳۲؛ پست الکترونیک: info@eeekhtiyari.ir؛ پارس نامه در ویرایش نوشته ها آزاد است و همه های نوشته ها، دیدگاه پارس نامه نیست.

به مناسب ۱۸ ابان سالروز زایش مارکار

کاشکی ماهم پدر نداشتیم

بهرام دمه‌ری

بمناسب سالروز زایش پشوتن جی دو سبابی مارکار

گفتم مطلبی بنویسم، نخواستم چون همیشه تاریخ نولد و بقولی بیوگرافی او را بنویسم، بلکه از زاویه ای دیگر او را بینم که ۹۰ سال پیش چه کار بزرگی انجام داد

سال ۱۳۴۰ دوره ابتدایی را در مدرسه کستنیه پیام بیان رساندم و همراه چند نفر دیگر، صحبتها پای پاده می آمدیم مدرسه مارکار، برای سیکل اول (یعنی کلاس ۷، ۸، ۹)

در آن زمان مدرسه دو شیقته بود یعنی از ۸ صبح تا ۱۱:۳۰

و از ۲:۳۰ تا ۴:۳۰. ظهر بجهه ها می رفتند خانه برای ناهار، ولی ما تعدادی که از رحمت آباد و غول آباد (مهدی) آباد، مریم آباد، خرمشاه... سایر محلات می آمدند و اکثر ای پیامد. ظهر در مدرسه می ماندیم و همراه خود معمولاً یک تکه نان خالی یا اگر خیلی داشتیم، پنیر یا گوشت و نخدود کوییده از شب قبل یا یک آنار آورده بودیم.

از صبح ناهار را داخل دستمال گذاشت و در گوشه ای حیاط که اتاق چرخ و آیکش در آن قرار داشت

می گذاشتیم، البته یاد کردند گرفته بودیم که زنگ تفریح نیم نگاهی به اتاق داشته باشیم تا دوستان همکلاسی سری به سفره نزندند.

اضافه کنم، علاوه بر عده ای که می ماندیم و عده ای که به خانه می رفتند، تعدادی هم بودند که به طور شبانه روزی در مدرسه مارکار قسمت پروشگاه مقیم بودند که شرح این اشخاص مطلب جداگانه، ام طلبی و لی همین قدر بگوییم که این بچه ها نسبت به ما زندگی شاهانه ای داشتند. چون وقتی می پرسیدیم، می گفتند صبحانه خورده اند و ظهرها هم معمولاً آیگوشت و اش و پلو و خورش می خورند. ماهم ظهر که می شد، روی پله ها می نشستیم و نان و لانا می خوردیم و شکر خدامی گفتیم:

یکروز به مادرم گفت: پدرم کی از هند می آید گفت: هنوز چند ماهی می شود رفته نمی داشم کی می آید

گفت: کاشکی من هم پدر نداشم تا حائل ظهرهای غذای خوبی بخوریم و این همه تامرسه مارکار پیاده نمی رفتم

و بازگردم. که مادرم زد زیر گریه گفت برو خدا را شکر کن.